

Sygn. akt II UK 46/15

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku M. K. i S. w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we Wrocławiu
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 września 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy S. w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego we
Wrocławiu
z dnia 10 czerwca 2014 r., sygn. akt III AUa 2371/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

S. Oddział W. wniosło skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 10 czerwca 2014 r., w sprawie III AUa 2371/13. W jej podstawach zarzucono naruszenie prawa materialnego: art. 750 w związku z art. 734 i n. k.c., polegające na niewłaściwym ich zastosowaniu wskutek uznania przez Sąd drugiej instancji, że „umowy wiążące strony, były umowami o świadczenie usług, do których należy odpowiednio stosować przepisy o zleceniu oraz że obowiązki powierzone powodowi w oparciu o umowy oraz zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazują na to, że zawarte umowy, wbrew ich nazwie, były umowami zlecenia, a nie umowami o dzieło”; art. 627 k.c., przez jego niezastosowanie, podczas gdy istniały uzasadnione podstawy do jego zastosowania, co skutkowało pominięciem treści stosunku zobowiązaniowego, jakim była umowa o dzieło istniejąca między stronami, która nie prowadzi do objęcia obowiązkowym

ubezpieczeniem społecznym wykładowców; art. 1 ust. 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 ze zm. - dalej prawo autorskie), przez ich niezastosowanie, podczas gdy istniały uzasadnione podstawy do ich zastosowania i uznania cyklu wykładów za utwór w myśl przepisów prawa autorskiego, co umożliwiało zastosowanie zryczałtowanej stawki kosztów uzyskania przychodów w wysokości 50% zgodnie z art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2012 r., poz. 361 ze zm.); art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1 i 3 w związku z art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 121), polegające na niewłaściwym ich zastosowaniu do ustalonego w sprawie stanu faktycznego wskutek uznania, że sporne umowy były umowami o świadczenie usług w znaczeniu art. 750 k.c., podczas gdy umowy te mają charakter umów o dzieło w rozumieniu art. 627 k.c. z uwagi na zakres powierzanych obowiązków, przewidziany rezultat prac przyjmującego zamówienie, znajdujący odzwierciedlenie w sporządzanych przez niego specjalistycznych wykładach.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując na potrzebę wykładni przepisów prawa, które wywołują rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Stwierdził, że w przedmiotowej sprawie niezbędne jest ustalenie, czy przeprowadzenie cyklu wykładów, jako czynności powtarzalnych, może być wykonywane na podstawie umowy o dzieło (art. 627 k.c.) oraz uznanie takich wykładów za utwór w myśl art. 1 ust. 1 prawa autorskiego. Jako przykład rozbieżności w orzecznictwie w tej kwestii skarżący powołał wyroki Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 2013 r., II UK 26/13 (LEX nr 1379926) oraz z dnia 8 listopada 2013 r., II UK 157/13 (OSNP 2015 nr 1, poz. 15), z których, jego zdaniem, wynika wzajemnie wykluczające się stanowisko w przywołanym zakresie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne

(pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wbrew twierdzeniom skarżącego nie ma podstaw do przyjęcia niniejszej sprawy do rozpoznania ze względu na potrzebę wykładni przepisów prawa, którą wywołują rozbieżności w orzecnictwie sądów.

W powołanym w skardze wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 2013 r., II UK 26/13, stwierdzono, że działania polegające na wygłoszeniu cyklu wykładów na konkretny temat, mających cechy wykładu monograficznego w znaczeniu kursu - cyklu wykładów traktujących o jednym konkretnym zagadnieniu, mających na celu dokładne i szczegółowe przedstawienie określonej problematyki lub wyczerpanie zagadnienia ujętego w tytule, który ma cechy utworu w pojęciu art. 1 ust. 1 prawa autorskiego, nie jest objęte obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

Również za możliwością kwalifikowania (pod określonymi warunkami) umów o przeprowadzenie wykładów (cyklu wykładów) jako umów o dzieło (w tym dzieło autorskie) wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 28 sierpnia 2014 r., II UK 12/14 (LEX nr 1521243); z dnia 6 sierpnia 2014 r., II UK 566/13 (LEX nr 1500668); z dnia 20 lipca 2014 r., II UK 454/13 (LEX nr 1495840); z dnia 4 lipca

2014 r., II UK 548/13 (LEX nr 1496287); z dnia 4 lipca 2014 r., II UK 420/13 (LEX nr 1480060); z dnia 4 lipca 2014 r., II UK 561/13 (LEX nr 1504566); z dnia 4 czerwca 2014 r., I UK 543/13 (LEX nr 1495940); z dnia 3 października 2013 r., II UK 103/13 (OSNP 2014 nr 9, poz.13).

Wyroki ten zapadły w stanach faktycznym, w którym przedmiotem umów było opracowania koncepcji i przeprowadzenie cyklu wykładów dotyczących wybranych przedmiotów nauczania i wynika z nich jednolite stanowisko Sądu Najwyższego do możliwości kwalifikacji umów „o przeprowadzenie wykładów” jako umów o dzieło.

Natomiast przedmiotem kontrolowanych umów w sprawie, w której dotyczył wskazany przez skarżącego wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2013 r., II UK 157/13, było przeprowadzenie zajęć terapeutycznych w ramach programu rehabilitacyjnego. Sąd Najwyższy uznał, że z tak określonego celu umowy - rehabilitacja logopedyczna dzieci - nie mógł wynikać obiektywnie osiągalny i pewny rezultat. Uznał więc, że chodziło o wykonanie określonych czynności (szeregu powtarzających się czynności) bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie. Zatem przedmiotem umów były określone czynności, a nie ich wynik, co przesądziło o ich kwalifikacji jako umów starannego działania - umów o świadczenie usług - art. 750 k.c. Wyrok ten w żaden sposób nie stanowi opozycji do poglądów wyrażonych w przywołanym wyżej orzecznictwie. Wbrew zatem twierdzeniom skarżącego, powołane wyroki nie świadczą o występowaniu w porządku prawnym dwóch orzeczeń o treści wzajemnie się wykluczających.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.